

ŠIAULIŲ JULIAUS JANONIO GIMNAZIJOS GIMNAZINIO DARBO RENGIMO NUOSTATAI

I SKYRIUS

GIMNAZINIO DARBO SAMPRATA, TIKSLAS, UGDOMOS KOMPETENCIJOS

1. **Gimnazinis darbas** – rekomenduojamas I-IV gimnazijos klasių mokinių savarankiškai parengtas ir pagal keliamus reikalavimus įformintas ilgalaikis tiriamasis ar kūrybinis darbas. Rengdamas gimnazinį darbą gimnazistas apibrėžia aktualią problemą, pagal kurią formuluoja konkrečią darbo temą, tikslą, uždavinius, pasirenka tinkamus metodus, renka, analizuoja ir sistemina informaciją, atlieka empirinius tyrimus, pateikia išvadas.

2. **Gimnazinio darbo tikslas** – ugdyti mokinio kompetencijas, sudarant galimybes pasirinkti jo gebėjimus ir poreikius atitinkančią gimnazinio darbo temą, savarankiškai analizuoti, tyrinėti, įsivertinti ir pristatyti savo darbo rezultatus.

3. Rengdami gimnazinius darbus mokiniai turi galimybę ugdytis šias kompetencijas:

3.1. **pažinimo kompetenciją** – gilinti dalyko žinias analizuojant / tyrinėjant pasirinktą problemą; ugdytis kritinį mąstymą formuluojant idėjas, kritiškai vertinant alternatyvius požiūrius; ugdytis mokėjimo mokytis gebėjimus tikslingai atsirenkant informaciją, ją sisteminant, tiriant, reflektuojant;

3.2. **komunikavimo kompetenciją** – ugdytis gebėjimą pasirinkti ir vartoti verbalines ir neverbalines raiškos priemones ir formas; pristatyti save gyvai ar virtualioje erdvėje;

3.3. **kultūrinę kompetenciją** – ugdytis gebėjimą apmąstyti ir kritiškai vertinti įvairias kultūros formas ir reiškinius, išreikšti požiūrį, nuostatas ir vertybes; ugdytis estetinę skonį;

3.4. **kūrybiškumo kompetenciją** – ugdytis gebėjimą identifikuoti problemas ir kūrybines galimybes joms atskleisti;

3.5. **pilietiškumo kompetenciją** – ugdytis gebėjimą apmąstyti pilietinės visuomenės raidą, problemas ir suvokti savo atsakomybę kuriant demokratišką visuomenę; ugdytis pagarbą žmogaus teisėms ir laisvėms;

3.6. **socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetenciją** – ugdytis gebėjimą atpažinti asmenines savybes siekiant akademinių tikslų; gebėjimą priimti sprendimus atsižvelgiant į saugumo, etinius ir visuomeninius veiksnius;

3.7. **skaitmeninę kompetenciją** – ugdytis gebėjimus kurti skaitmeninį turinį ir dirbti su juo bei paisyti skaitmeninio turinio autorių teisių; ugdytis gebėjimą kūrybiškai naudotis skaitmeninėmis technologijomis sprendžiant nagrinėjamą problemą ar atliekant tyrimą.

II SKYRIUS

GIMNAZINIO DARBO STRUKTŪRA

4. Tiriamąjį ar kūrybinį gimnazinį darbą sudaro tokios dalys:

4.1. **antraštinis puslapis**;

4.2. **sąvokų žodynas**: pateikiami darbe vartojami mokslo terminai, paaiškinimo reikalaujančios sąvokos, jų reikšmės;

4.3. **įvadas**: glaustai pristatoma tema, jos aktualumas, formuluojama problema, nurodomas darbo objektas, tikslas, uždaviniai, metodas (-ai);

4.4. **dėstomoji dalis**: pagrindinė darbo dalis, kurioje aprašomas problemos sprendimas – teorinis temos pagrindimas, darbo eiga, rezultatai, ši dalis gali būti skirstoma į skyrius, poskyrius;

4.5. **išvados**: turi būti konkrečios, atitikti darbo tikslą, uždavinius, sietis su darbo rezultatais;

4.6. **įsivertinimas**: mokinys įsivertina darbo procesą ir rezultatą- kas pavyko, ką tobulintų, kokių kompetencijų įgijo;

4.7. **informacijos šaltinių sąrašas**: surašomi visi darbe naudoti šaltiniai- tyrimo šaltiniai nurodomi sąrašo pradžioje, nurodoma internetinių šaltinių peržiūros data;

4.8. **priedai**: gali būti pateikiama – iliustracijos, lentelės, brėžiniai, anketos, nuotraukos ir kt.

4.9. Rekomendacijos kūrybiniam gimnaziniam darbui pateiktos 1 priede.

III SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI TEKSTUI

5. **Darbo apimtis**- darbo dėstomoji dalis ne mažiau kaip 6 ir ne daugiau kaip 10 puslapių.

6. Gimnazinis darbas turi būti surinktas kompiuteriu, laikantis tokių raštvedybos reikalavimų: spausdinamo lapo formatas – A4 (210×297 mm), paraštės – viršuje ir apačioje – 2 cm, kairėje – 3 cm, dešinėje – 1 cm, teksto dydis – 12 pt. Times New Roman šriftu, teksto intervalas – 1,5 eilutės. Teksto lygiuotė – abipusė. Pastraipos pirmos eilutės įtrauka – 2 cm. Puslapiai žymimi arabiškais skaitmenimis apatiniame dešiniajame lapo kampe. Antraštinis puslapis ir priedų puslapiai nenumerojami.

7. Prieš skyriaus pavadinimą paliekama tuščia eilutė, skyrių antraštės numeruojamos romėniškais skaitmenimis eilės tvarka. Antraštė rašoma didžiosiomis raidėmis, pusjuodžiu šriftu, teksto dydis – 12 pt. Times New Roman šriftu, centrinė lygiuotė. Poskyrių pavadinimai numeruojami eilės tvarka, nurodant skyrių, pvz., I. 1, I. 2 ir t.t.

8. Reikalavimai antraštiniam lapui: pilnas mokyklos pavadinimas rašomas didžiosiomis raidėmis 16 pt., dalyko pavadinimas, autorių vardai, pavardės, klasė, darbo tipas, vadovo vardas, pavardė – 14 pt., darbo pavadinimas – didžiosiomis raidėmis, pusjuodžiu šriftu (bold) 16 pt., vietovė ir metai – 14 pt. (2 priedas).

9. Turinys parengiamas automatiškai, jame pateikiami skyrių ir poskyrių pavadinimai ir puslapių numeriai (3 priedas).

10. Sąvokos pateikiamos abėcėlės tvarka.

11. Išvados numeruojamos.

12. Informacijos šaltinių sąrašas pateikiamas abėcėlės tvarka (4 priedas).

13. Darbas turi atitikti lietuvių kalbos rašybos, skyrybos, kalbos kultūros normas.

IV SKYRIUS REIKALAVIMAI CITAVIMUI

14. Pažodines citatas rekomenduojama išskirti kursyvu (pasviruoju šriftu) arba lietuviškomis kabutėmis „...“ Praleidimai citatose (žodis, keli žodžiai, sakinys) žymimi daugtaškiu kampiniuose skliaustuose <...>.

15. Nuorodos į literatūros šaltinius rašomos skliaustuose, pateikiant autoriaus pavardę be vardo ir po kablelio publikacijos metus bei puslapį. Pvz.: Knygos pratarmėje rašoma, kad „norėta pasižiūrėti į <...> literatūrinį palikimą ir iš tam tikros laiko distancijos: kas čia pastovus, o kas silpnas“ (Kubilius, 1987, p. 3).

16. Jeigu darbe minimo autoriaus žodžiai nėra cituojami pažodžiui, o tik perfrazuojami, po jo pavardės skliaustuose nurodomi šio autoriaus šaltinio metai. Pvz.: V. Jankauskas (2006) mano, kad tokia prielaida teisinga.

17. Jeigu dokumente nėra nurodyto jokio autoriaus, skliaustuose pateikiamas dokumento pavadinimas, jis rašomas kursyvu, pvz., (Lietuvos Respublikos Konstitucija, 2012).

V SKYRIU REIKALAVIMAI AKADEMINIAM SAŽININGUMUI

18. Darbas laikomas atliktu nesavarankiškai, jei nustatoma, kad mokinys pateikia darbą, kurį visą ar dalį parengė kitas asmuo, jei tikslingai kopijuojamas kito autoriaus sukurtas tekstas ar jo dalis, nenurodoma autorystė. Mokinys pasirašo gimnazinio darbo autentiškumo patvirtinimą (5 priedas).

VI SKYRIUS TEMOS PASIRINKIMAS, DARBO RENGIMAS IR PRISTATYMAS

19. Darbų temas gimnazistai derina su dalyko mokytoju iki einamųjų mokslo metų **spalio mėnesio 15 d.** Preliminarios gimnazinių darbų temos tvirtinamos direktoriaus įsakymu iki einamųjų metų **lapkričio 5 d.**

20. Gimnazinį darbą rašo pavieniai gimnazistai arba ne daugiau kaip 3 gimnazistų grupė.

21. Gimnazinį darbą mokinys(-iai) atlieka nuo einamųjų metų **lapkričio 5 d. iki einamųjų metų balandžio 15 d.**

22. Gimnazinį darbą mokinys(-iai) atlieka savarankiškai, konsultuojamas (-i) gimnazinio darbo vadovo (-ų).

23. Gimnazinį darbą mokinys(-iai) pristato I–III kl. mokiniams skirtame renginyje „Gimnazinių darbų diena“, kurio data nurodoma einamųjų metų gimnazijos ugdymo plane.

24. Pristatydamas(-i) gimnazinį darbą mokinys(-iai) turėtų aptarti šiuos aspektus: atskleisti pasirinktos temos aktualumą, pristatyti darbe tyrinėjamą / analizuojamą objektą, tikslą, uždavinius, aptarti veiklas, naudotas priemones, įvardyti darbo rezultatus, išvadas, akcentuoti, ko išmoko, kokias kompetencijas ugdėsi ar patobulino.

VII SKYRIUS GIMNAZINIO DARBO VERTINIMAS

25. Gimnazinio darbo vadovas, vadovaudamasis vertinimo kriterijais, iki gegužės 1 d. įvertina mokinio(-ių) gimnazinį darbą ir, suderinęs su mokiniu, įrašo įvertinimą į dienyną.

26. Įskaita vertinamų mokomųjų dalykų gimnazinio darbo vertinimas gali būti derinamas su kito (labiausiai atitinkančio gimnazinio darbo temą) mokomojo dalyko vertinimu susitariant su dalyko mokytoju dėl vertinimo pobūdžio.

27. Maksimalus surinktų taškų skaičius – 20. Taškai konvertuojami į dešimtbalės sistemos įvertinimą pagal šią atitiktį:

Taškai	20-18	17-16	15-14	13-12	11-10	9-8	7-6	5-0
Pažymys	10	9	8	7	6	5	4	Darbas neatitinka kriterijų.

28. Gimnazinio darbo vertinimo kriterijai:

Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų požymiai	Taškai
1. Savarankiškas darbo atlikimas.	Mokinys (-iai) dirba savarankiškai, konsultuojasi pateikdamas(-i) konkrečių klausimų, idėjų, pasiūlymų.	2
	Iš dalies savarankiškai, vadovas turi pateikti vieną kitą idėją.	1
	Nesavarankiškai, vadovas pateikia visas idėjas.	0
2. Darbo tikslo, uždavinių ir rezultatų atitiktis	Tikslas, uždaviniai ir rezultatas atitinka temą.	2
	Tikslas, uždaviniai ir rezultatas iš dalies atitinka temą.	1
	Tikslas, uždaviniai ir rezultatas neatitinka temos.	0

temai.		
3.Tyrimo teiginius pagrindžiantys įrodymai.	Pakankami tyrimo teiginius patvirtinantys įrodymai (argumentai, pavyzdžiai, bandymai, skaičiavimai ir kt.).	2
	Iš dalies pakankami tyrimo teiginius patvirtinantys įrodymai (argumentai, pavyzdžiai, bandymai, skaičiavimai ir kt.).	1
	Nepakankami tyrimo teiginius patvirtinantys įrodymai (argumentai, pavyzdžiai, bandymai, skaičiavimai ir kt.).	0
4.Informacijos šaltinių pasirinkimas ir tinkamumas.	Informacijos šaltiniai tinkami, jų pakanka atliekant tyrimą.	2
	Informacijos šaltiniai iš dalies tinkami ir /ar jų pakanka atliekant tyrimą.	1
	Nėra papildomų informacijos šaltinių.	0
5.Išvadų formulavimas.	Suformuluotos konkrečios, išsikeltus uždavinius atitinkančios išvados.	2
	Suformuluotos nelabai konkrečios, iš dalies išsikeltus uždavinius atitinkančios išvados.	1
	Suformuluotos išvados neatitinka išsikeltų uždavinių arba visai nėra išvadų.	0
6. Įsivertinimas.	Mokinys (-iai) įsivertina aptardamas (-i) darbo proceso sėkmes / nesėkmes ir įvardydamas (-i) konkrečius įgytus / patobulintus gebėjimus (bent tris).	2
	Mokinys (-iai) įsivertina arba aptardamas (-i) darbo proceso sėkmes / nesėkmes, arba tik įvardydamas (-i) konkrečius įgytus / patobulintus gebėjimus (bent tris).	1
	Mokinys (-iai) įsivertina labai abstrakčiai, nieko konkrečiai neįvardija.	0
7. Darbo struktūra.	Darbo struktūra atitinka visus nuostatuose pateiktus reikalavimus.	2
	Darbo struktūra iš dalies atitinka reikalavimus.	1
	Darbo struktūra neatitinka reikalavimų.	0
8. Darbo atitiktis raštvedybos reikalavimams.	Darbas atitinka nuostatuose pateiktus raštvedybos reikalavimus.	2
	Darbas iš dalies atitinka raštvedybos reikalavimus.	1
	Darbas neatitinka raštvedybos reikalavimų.	0
9. Darbo kalba.	Darbas parašytas taisyklinga, rišlia, dalykine kalba, yra viena kita kalbos klaida.	2
	Darbas parašytas taisyklinga, rišlia, dalykine kalba, tačiau pasitaiko daugiau negu viena kita kalbos klaida.	1
	Darbas parašytas netaisyklinga, buitine kalba, daug kalbos klaidų, kurios trukdo suprasti tekstą.	0
10.Darbo pristatymas.	Pristatymas aiškus, struktūruotas, vizualus, tinkama verbalinė ir neverbalinė raiška.	2
	Pristatymas iš dalies aiškus ir / ar struktūruotas, trūksta vizualumo, iš dalies tinkama verbalinė ir neverbalinė raiška.	1
	Pristatymas neaiškus, nestrukūruotas, nėra vizualumo, kalba nesklandi.	0
		Iš viso 20 taškų

REKOMENDACIJOS KŪRYBINIAM GIMNAZINIAM DARBUI

1. Kūrybinio gimnazinio darbo apraše neformuluojami moksliniams darbams būdingi metodologiniai elementai – uždaviniai, hipotezė, metodai ir pan. Aprašo įvade mokinys gali suformuluoti darbo tikslą.
2. Įvade pristatomas kūrybinis darbas, idėjos ar programos pasirinkimo motyvai, įsivertinami gebėjimai, siejant su kontekstu įvertinama pasirinkta programa ar kūrybinė idėja.
3. Dėstyje tinkamai vartojant dalyko sąvokas ir terminus aprašomas kūrybinio darbo sumanymas, koncepcija, interpretavimo sumanymas, analizuojamas kūrinys, kūrybinio darbo kontekstas, kūrybinio darbo analogai, aprašoma kūrimo eiga, atskleidžiami darbo stiliaus, atlikimo technikos ypatumai, būdingi konkrečiai meno šakai. Dailės, grafinio dizaino atveju iš karto po titulinio puslapio įdedama kokybiška užbaigto darbo nuotrauka, po kuria nurodoma kūrinio metrika, muzikos darbo atveju – tekstas, partitūra.

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos
Gimnazinio darbo rengimo nuostatų
2 priedas

(Antraštinio lapo pavyzdys)

ŠIAULIŲ JULIAUS JANONIO GIMNAZIJA

Aurėja Ambroževičiūtė (IIIId klasė), Rusnė Griciūtė (IIIIf klasė) ir
Viktorija Maneikytė (IIIId klasė)

STIPRIOS MOTERS STIPRIOS MOTERYS

Tiriamasis darbas

Darbo vadovė
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja
Lina Michailovienė

Šiauliai 2022 m.

(Turinio pavyzdys)

TURINYS

I. ĮVADAS	3
II. RYŠKIAUSI SIMONAITYTĖS CHARAKTERIO BRUOŽAI BIOGRAFIJOS IR KŪRYBOS TYRINĖTOJŲ DARBUOSE	4
II. 1. I. Simonaitytė O. Pajedaitės fotografijų albume „Ji buvo Simonaitytė“	4
II. 2. I. Simonaitytė V. Kubiliaus monografijoje „Ievos Simonaitytės kūryba“	6
II. 3. I. Simonaitytė E. Barauskienės biografinėje knygoje „Vyžeikių karalienė. Pasakojimai apie Ievą Simonaitytę“	7
III. VAIZDUOJAMŲ MOTERŲ PAVEIKSLAI ROMANE „VILIUS KARALIUS“	10
III. 1. Senoji Karalienė	10
III. 2. Grėtė	11
III. 3. Ilžė	13
III. 4. Barbė	14
IV. IŠVADOS	16
V. INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS	17

(Informacijos šaltinių sąrašo pavyzdys)

VII. INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

1. Barauskienė, E. (1998). *Vyžeikių karalienė. Pasakojimai apie Ievą Simonaitytę*. Vilnius: Vaga.
2. Brogienė, R. (1988). *Ievos Simonaitytės krašte*. Vilnius: Vaga.
3. *Daugirdaitė apie Simonaitytę: nelabai suprantu, ar ji buvo įtikėjusi savo reikšmingumu, ar tai bravūra, teatras* (žiūrėta 2022-02-15). Prieiga per internetą:
<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1586884/daugirdaite-apie-simonaityte-nelabai-suprantu-ar-ji-buvo-itikejusi-savo-reiksmingumu-ar-tai-bravura-teatras>
4. Daujotytė, V. (2001). *Parašyta moterų*. Vilnius: Alma littera.
5. *I. Simonaitytės romano „Vilius Karalius“ problematika ir veikėjų charakteriai* (žiūrėta 2022-02-17). Prieiga per internetą:
<https://mokslai.lt/referatai/lietuviu-kalba/i-simonaitytes-romano-vilius-karalius-problematika-ir-veikeju-charakteriai.html>
6. Kubilius, V. (1987). *Ievos Simonaitytės kūryba*. Vilnius: Vaga.
7. Pajedaitė, O. (1988). *Ji buvo Simonaitytė*. Vilnius: Vaga.
8. *Simonaitytė* (žiūrėta 2022-02-19) . Prieiga per internetą:
<http://www.saltiniai.info/index/details/1375>
9. Išsamus nuorodų pateikimas tekste:
https://biblioteka.vdu.lt/wp-content/uploads/APA_nuorodos_tekste.pdf
10. Išsamus literatūros sąrašo pateikimas:
https://biblioteka.vdu.lt/wp-content/uploads/APA_literatura.pdf

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos
Gimnazinio darbo rengimo nuostatų
5 priedas

(Gimnazinio darbo autentiškumo patvirtinimas)

GIMNAZINIO DARBO AUTENTIŠKUMO PATVIRTINIMAS

20__ m. _____ d.

Šiaulių Juliaus Janonio gimnazija

Aš, _____, patvirtinu, kad pats(-i) atlikau savo
(vardas ir pavardė)

gimnazinį darbą

(gimnazinio darbo pavadinimas)

ir parengiau jo aprašą, nepažeidžiau kitų autorių teisių cituodamas(-a) ar kitaip panaudodamas(-a) jų kūrinius.

(parašas)

(vardas ir pavardė)